

Op het spoor van de mens

Sinds het einde van de vorige eeuw is de mens bewust op zoek gegaan naar fossiele resten van zijn voorouders.

Voorals de laatste tientallen jaren zijn er heel wat fossielen gevonden. Ondanks al deze vondsten zijn er nog heel wat hiaten en blijven er discussiepunten bestaan over de evolutie van de mens.

1. Plaats van de mens in het dierenrijk.

a. Biologisch is de mens niet los te maken van de dierenwereld. Leg uit.

De mens is een gewerveld dier: -

De mens is een zoogdier: -

-

-

De mens is een primate: -

-

-

De mens is een mensachtige: -

-

-

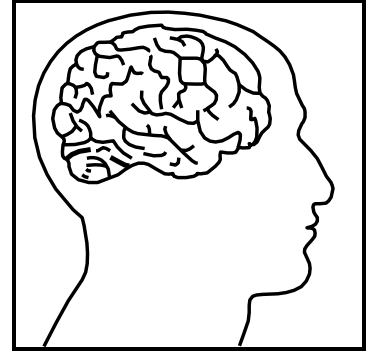
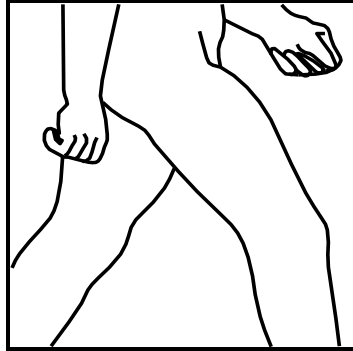
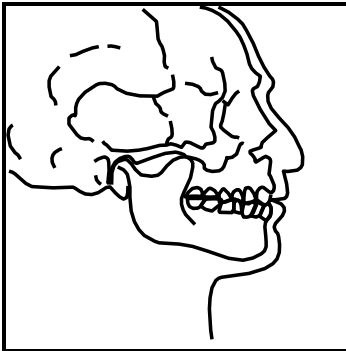
b. De nu nog levende nauwste verwanten van de mens zijn:

de, waartoe de,

de en de behoren.

- c. Mensen hebben kenmerken waardoor ze verschillen van om het even welk dier. Noteer onder elke tekening de typisch hominide eigenschap.

.....

.....

.....

2. Uitgestorven voorouders van de mens.

- a. Welk geslacht wordt beschouwd als een mogelijke gemeenschappelijke voorouder van de mensapen en de mens?

.....

Waar en in welke periode leefden ze ?

.....

.....

- b. De Ramapithecus leefde jaar geleden.

Van dit geslacht werden enkel en teruggevonden.

Maak een vergelijking van deze fossielen met het gebit van de huidige mensapen?

.....

.....

- c. Van welke vroege hominide is het tot nu toe meest complete fossiele skelet afkomstig?

.....

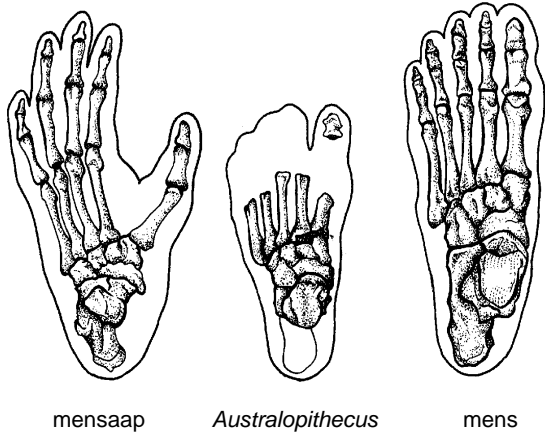
Dit skelet werd beroemd onder de naam

- d. Welk verband bestaat er tussen de schedelkenmerken en het dieet bij de Australopithecus africanus en de Australopithecus robustus?

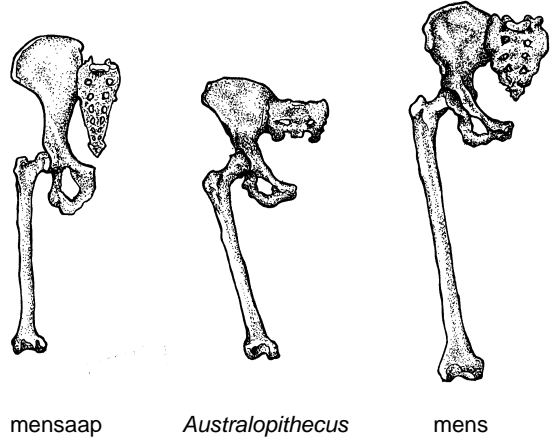
.....

.....

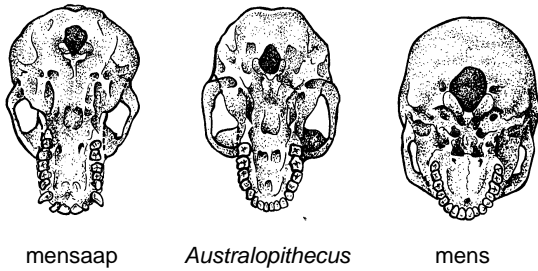
e. Fossielen tonen aan dat de Australopithecus rechtop liep. Verklaar aan de hand van de tekeningen.

.....

.....

.....

f. Bij de vinden we de eerste sporen van gebruik van vuur.

g. In welke streek in België werden fossielen van Neanderthalers gevonden?

.....

Waarom kozen de Neanderthalers dit gebied als kampplaats?

.....

h. Neanderthalers hielden rituele begrafenissen. Leg uit.

.....

3. Het gebruik van werktuigen

- a. Het gebruik van werktuigen is geen exclusief menselijk kenmerk. Er is echter wel een belangrijk verschil in het gebruik van werktuigen door mens en dier.

Verklaar.

.....
.....

- b. Wie was de eerste werktuigmaker?

.....

- c. Wat is een industrie?

.....
.....

Verklaar het woord "Oldowancultuur".

.....
.....

- d. Beschrijf hoe de Homo habilis te werk ging bij het vervaardigen van werktuigen aan de hand van volgende termen: onbewerkte steen, hamersteen, afslagen en vuistbijl.

.....
.....
.....
.....

4. Kunst.

- a. In welke periode situeert men de oudste gekende kunstvormen?

.....

- b. Geef een voorbeeld van de paleolithische draagbare kunst.

.....

Geef twee voorbeelden van de paleolithische muurkunst.

.....

- c. In Frankrijk en Spanje werden op verschillende plaatsen grottekeningen gevonden. Welke diersoorten werden voornamelijk afgebeeld?

.....
.....

5. Landbouw en veeteelt.

a. Ongeveer 10.000 jaar geleden gaf de mens zijn zwerversbestaan op. Hij werd voedselproducent in plaats van voedselverzamelaar. Geef enkele mogelijke factoren die deze verandering van levenswijze in de hand werkten.

.....
.....

b. Wat zijn zichtbare gevolgen van domesticatie bij planten en dieren?

.....
.....

c. Benoem (indien nodig met behulp van je atlas) de gebieden waar voor het eerst aan landbouw en/of veeteelt werd gedaan.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

6. Ontwikkelingslijn van de mens.

Vul de ontbrekende namen in op de figuur.

